

VMK-nämndens verksamhetsberättelse

2015

Innehåll

1	INLEDNING	3
2	VMK-NÄMNDENS LEDAMÖTER 2015	3
3	VMK-NÄMNDENS UPPDRAG ENLIGT ARBETSORDNINGEN	3
4	VMK-NÄMNDENS UTTOLKNING AV SITT UPPDRAG	4
4.1	ANSVAR SOMRÅDE	4
4.2	AUKTORISATION AV VIRKESMÄTANDE FÖRETAG.....	4
4.3	GRANSKNING AV AUKTORISERADE VIRKESMÄTANDE FÖRETAG	4
4.3.1	Värdering av virkesmätningens kvalitet	4
4.3.2	Instruktioner och normer	4
4.3.3	Redovisning	4
4.3.4	Avvikelse	5
4.4	GRANSKNING AV MÄTNINGSINSTRUKTIONER	5
4.5	MÄTNINGSTEKNISKT GODKÄNNANDE AV MÄTUTRUSTNING	5
4.6	STYRNING OCH DOKUMENTATION	5
4.7	VMK-AVDELNINGEN.....	5
5	VMK-NÄMNDENS VERKSAMHET 2015	6
5.1	FATTADE BESLUT	6
5.1.1	Auktorisation.....	6
5.1.2	Mätningstekniska godkännanden	6
5.1.3	Kontrollanvisningar	6
5.1.4	Mätning sinstruktioner.....	7
5.1.5	Mätning av utbytesförlust.....	7
5.2	ÖVRIGA FRÅGOR SOM AVHANDLATS	7
6	UPPFÖLJNING AV KVALITET I VIRKESMÄTNING OCH REDOVISNING 2015	8
6.1	RESULTAT FRÅN DE AUKTORISERADE MÄTANDE FÖRETAGENS INTERNA KONTROLL	8
6.1.1	VMK-nämndens utvärdering av 2015 års kontrollresultat (kommentar till tabell 1).....	10
6.1.2	Kontroll av utförd mätning per mätplats (kommentar till tabell 2).....	10
6.1.3	Kontroll av redovisningen.....	11
6.2	AVVIKELSER.....	11
6.2.1	Utfall av begärda kontroller	11
6.3	ÅTERKOPPLING TILL VMK-NÄMNDEN	11
6.3.1	Skördarmätning.....	11
6.3.2	Kontroll av redovisningen.....	12
6.4	KOMMISSIONSMÄTNINGAR	12
6.4.1	Syfte	12
6.4.2	Massaved.....	12
6.4.3	Sågtimmer	12
7	SÄRSKILT PÅPEKANDE FRÅN VMK-NÄMNDEN 2015	12
8	SAMMANFATTNING	12

1 Inledning

VMK-nämnden lämnar årligen en verksamhetsberättelse med sammanfattning av fattade beslut och utvärdering av de auktoriserade mätande företagens mätningens kvalitet.

2 VMK-nämndens ledamöter 2015

VMK-nämnden har under året bestått av följande ledamöter:

Ordinarie

Lennart Rådström (ordförande)
Urban Olsson
Mats Orvér
Klas Ivert
Göte Bengtsson
Sven-Erik Gustavsson

Suppleant

Bengt Algotsson
Albert Eliasson
Lennart Forsberg
Mats Olsson
Sten Andersson

Ledamöterna är nominerade av de nationella partsorganen och utsågs vid SDC:s stämma 20 maj 2015. Dessutom har Skogsstyrelsen, representerad av Christoffer Gillström, deltagit som adjungerad i nämndens möten.

VMK-avdelningens chef Håkan Rönnbäck är föredragande och sekreterare i nämnden.

3 VMK-nämndens uppdrag enligt arbetsordningen

I arbetsordningen för VMK-nämnden, 2014-12-12, fastställs att denna ska verka för en ändamålsenlig, rättvis, noggrann, likformig och stabil virkesmätning och virkesredovisning genom att:

- Löpande värdera kvaliteten i virkesmätning och virkesredovisning.
- Besluta om auktorisation och mätningstekniska godkännanden eller återkallande av desamma utifrån rekommendationer och instruktioner fastställda av SDC:s styrelse.
- Granska huruvida förslag till nya eller förändrade mätninginstruktioner är tydliga och medger en kontrollerbar och korrekt mätning inom ramen för uppställda krav, d.v.s. noggrann, stabil och likformig mätning.
- Fortlöpande kontrollera hur VMK-avdelningens chef uppfyller ansvaret för den löpande förvaltningen.

Ansvarsområdet omfattar inte prisräkning av inmätta kvantiteter och kvaliteter.

4 VMK-nämndens uttolkning av sitt uppdrag

4.1 Ansvarsområde

Ansvarsområdet utgår ifrån det regelverk som virkesmarknadens parter ställt upp via SDC:s instruktioner för ersättningsgrundande mätning för virkeslikvid. Regelverket ska följas av mätande företag som uppbär auktorisation från VMK (VMK-avdelningen och VMK-nämnden). Ansvarsområdet gäller de inmätta kvantiteterna före prisräkning.

Eftersom redovisning av inmätta kvantiteter är en del av mätningsföretagens åtagande ska även rutiner för redovisningen granskas och kontrolleras (MoRe-utredningen, Svensson, Larsson och Norrby, 2007).

4.2 Auktorisation av virkesmätande företag

VMK-nämnden meddelar auktorisation av virkesmätande företag efter ansökan och godkänd prövning.

4.3 Granskning av auktoriserade virkesmätande företag

En central del av uppdraget är den fortlöpande granskningen av de auktoriserade virkesmätande företagen. Denna granskning utvecklas steg för steg i samarbete mellan VMK-avdelningen och VMK-nämnden. Följande mätande företag är auktoriserade av VMK:

- VMF Nord
- VMF Qbera
- VMF Syd
- VMF Estonia (Massaved)
- VMF Latvia (Massaved)

4.3.1 Värdering av virkesmätningens kvalitet

En viktig grund för den löpande uppföljningen av de virkesmätande företagen är att granska mätningens kvalitet i form av resultatet från såväl intern som begärd kontroll. Resultaten från kontrollkommissionens verksamhet utgör också underlag för VMK-nämndens utvärdering.

4.3.2 Instruktioner och normer

Ett av VMK-nämnden auktoriserat mätande företag ska följa SDC:s instruktioner för virkesmätning och ”Normer för kontroll av virkesmätning och virkesredovisning”.

4.3.3 Redovisning

I uppdraget ingår att granska och godkänna kvalitet på virkesmätning och virkesredovisning. Ett auktoriserat mätande företag ska uppvisa adekvata kontrollrutiner för alla delar som kan tänkas påverka den redovisade inmätta kvantiteten.

4.3.4 Avvikelser

VMK-nämnden hanterar större avvikelser i kontrollresultat eller övriga förhållanden som ingår i ansvarsområdet genom att avkräva aktuellt företag orsaksanalys och åtgärdsplan.

4.4 Granskning av mätninginstruktioner

I VMK-nämndens uppdrag ingår att granska om mätninginstruktioner är tydliga och ger förutsättningar för en kontrollerbar, noggrann, likformig och stabil virkesmätning.

4.5 Mätningstekniskt godkännande av mätutrustning

I VMK-nämndens uppdrag ingår att godkänna utrustning för ersättningsgrundande mätning. För att ett mätningstekniskt godkännande ska kunna utfärdas måste utrustningen uppvisa godtagbar mätningsskvalitet. Vidare måste det finnas fastställda former för kontroll av utrustning och mätningresultat.

4.6 Styrning och dokumentation

VMK-avdelningen förvaltar de dokument som anger riktlinjer för de auktoriserade virkesmätande företagens kontrollverksamhet. I detta ingår kontrollrutiner för mätutrustning, dokument för ansvarsfördelning, riktlinjer (normer) för intern och begärd kontroll samt rutiner för inrapportering av kontrollresultat till VMK.

4.7 VMK-avdelningen

VMK-avdelningen och VMK-nämnden har ett gemensamt uppdrag att säkerställa att följande delar av mätningssystemet uppfyller Skogsstyrelsens och branschens krav: mätmetoder, mätninginstruktioner, mätutrustning, mätningsskvalitet samt rutiner för kontroll och uppföljning av såväl virkesmätning som virkesredovisning.

VMK-avdelningen handlägger de frågor för vilka VMK-nämnden är beslutsinstans och ansvarar för att utarbeta lämpliga rutiner samt att dokumentera dessa. VMK-avdelningen har även, via Kontrollkommissionen, en samordnande roll för att harmonisera de mätande företagens interna kontroller. Detta sker genom att utarbeta gemensamma kontrollrutiner för mätutrustning och att arbeta med nationell uppföljning och kalibrering av den interna kontrollen.

5 VMK-nämndens verksamhet 2015

VMK-nämnden har haft fem möten varav ett telefonmöte. Vid varje möte rapporteras utfallet från begärda kontroller. Dessutom rapporteras kontrollresultat för de auktoriserade virkesmätande företagen årligen.

Aprilmötet kombinerades med ett besök på SDC och SCA Skog i Sundsvall med syfte att uppdatera nämnden om SDC:s förändringsresa, studera användningen av Fotoweb på terminalen i Töva och att informera sig om hur SCA Skog arbetar inom området virkesförsörjning, bl.a. i perspektiv av den planerade, stora utbyggnaden av Östrand.

5.1 Fattade beslut

5.1.1 Auktorisation

Inga nya företag har ansökt om auktorisation för virkesmätning under året.

5.1.2 Mätningstekniska godkännanden

Under 2013 utvidgades begreppet typgodkännande till att, förutom mätningskvalitet, även omfatta funktionalitet avseende virkesmätning och virkesredovisning som innebär en kvittens från auktoriserat mätande företag att utrustningen går att använda i virkesmätningen. VMK-nämndens uppdrag att godkänna mätutrustning benämns numera därför ”mätningstekniskt godkännande”.

Beslut om följande fem mätningstekniska godkännanden fattades under året:

- IFE/Mesutronics metalldetektor (2015-02-09).
- Microtecs system LogEye 300 för underbarksmätning (topp) av tallsågtimmer (2015-09-14).
- Prediktors torrhaltsmätare Spektron Biomass med NIR (2015-10-23).
- Limabs mätram LogProfiler (2015-11-26).
- RemaSawcos system RS XRay för semiautomatisk klassning av tallsågtimmer med reservation att klass 2 slås ihop med klass 3 (2015-11-26).

5.1.3 Kontrollanvisningar

Under året har VMK-nämnden godkänt följande åtta anvisningar rörande kontroll:

- Anvisning för godkännande och kontroll av automatisk travmätning (2015-02-09).
- Normer för kontroll av virkesmätning och virkesredovisning (2015-02-09).
- Riktlinjer för auktorisation av virkesmätande företag (2015-02-09).
- Anvisningar för godkännande och kontroll av virkesmätning med skördare (2015-09-14).
- Anvisning för godkännande och kontroll av torrhaltsmätare för mindre provmängder (2015-10-23).
- Anvisning för kontroll av röntgenklassning (2015-11-26).
- Anvisningar för godkännande, kontroll och kalibrering av torkskåp (2015-11-26).
- Anvisningar för kontroll och underhåll av sållningsutrustning (2015-11-26).

5.1.4 Mätninginstruktioner

Under året har nämnden godkänt följande fem mätninginstruktioner:

- Ersättningsgrundande virkesmätning med skördare (2015-09-14).
- Avsnitt 4.1.5 om samlastar i Mätninginstruktionen för bestämning av torrhalt och värmevärde (2015-11-26).
- Några mindre förändringar i mätninginstruktionerna: kvalitetsbestämning av sågtimmer, kvalitetsbestämning av massaved och kvalitetsbestämning av trädbränslen (2015-11-26).

5.1.5 Mätning av utbytesförlust

Principen för bestämning av utbytesförlust p.g.a. krök är till sin konstruktion utslagsgivande för resultatet och känsligt för stockens läge, avsmalning och ovalitet. Utbytesförlusten är inte heller linjär, d.v.s. en ökande grad av böj på stocken ger inte nödvändigtvis en proportionerlig ökning av utbytesförlusten. Detta innebär svårigheter i kontrollen men även i ordinarie mätning, inte minst vid automatmätning.

VMK-nämnden har därför ställt sig mycket positiv till arbetet med harmonisering av redskapen för manuell mätning av utbytesförlust. Från och med årsskiftet 2015/2016 används samma redskap i hela landet.

5.2 Övriga frågor som avhandlats

Under året har även en mängd andra frågor avhandlats. Exempel på sådana frågor är:

- Sällning och kontrollsällning av cellulosafällis
- Utvecklingen av MAS-mätningen
- Nya Virkesmätninglagen med tillhörande förordning och föreskrifter
- Utvärdering av arbetet i Nämnden
- Framtidsdiskussion
- SDC:s projekt Kostnadsdrivande Lösningar, KLÖS
- Kompetenskontroll för tillfällig mätande personal
- Aktuella forskningsprojekt inom virkesmätning

6 Uppföljning av kvalitet i virkesmätning och redovisning 2015

6.1 Resultat från de auktoriserade mätande företagens interna kontroll

Tabell 1. Kontroll av utförd mätning – stockmätning och travmätning

VMF	Antal		Medeltal av				Träff-% ³	
	Mät- platser	Stockar/ Travar	Syst. avvikelse, % ¹		Standardavv. % ²			
			Brutto- volym	Relativt värde ⁴	Brutto- volym	Relativt värde ⁴		
Stockmätning								
Nämndens	mål			± 0,5	± 2,0			
Nord	Sågtimmer	47	28 243	-0,2	1,1	6,7	29,5	71
	Tall		15 722	-0,1	1,4	6,8	32,0	64
	Gran		12 521	-0,2	0,7	6,5	25,9	81
Qbera	Sågtimmer	35	33 898	-0,2	1,1	5,9	24,9	78
	Tall		18 829	-0,2	1,4	5,9	27,8	71
	Gran		15 069	-0,1	0,8	5,9	21,2	87
Syd	Sågtimmer	51	27 884	-0,1	1,2	7,1	30,0	80
	Tall		10 043	-0,5	1,6	7,3	31,7	73
	Gran		17 841	0,1	1,0	6,9	28,9	84
Nämndens	mål			± 1,0	± 2,0			
Nord	Massaved o bränsleved, stockvis kontr.	33	14 123	0,3	1,0	11,2	15,6	94
Qbera	Massaved, stockvis kontr.	2 ⁶	10 367			10,3	16,2	70 ⁵
Qbera	Massaved, travvis kontroll	2 ⁶	116	-0,3	0,4	4,1	5,4	
Travmätning⁷								
Nämndens	mål			± 1,0	± 2,5			
Syd	Sågtimmer	15	308	-0,5	1,8	4,6	6,2	
Nämndens	mål			± 1,5	± 2,5			
Qbera	Massaved	10	504	1,1	2,7	6,2	7,1	
Syd	Massaved och bränsleved	11	496	0,1	2,6	6,2	8,6	
Estonia	Massaved	5	189	0,2	4,2	7,6	9,8	
Latvia ⁸	Massaved	5	150	2,9	3,8	8,4	9,2	

Kursiv stil markerar värden som ligger utanför godtagbart intervall.

Inom VMF Qbera ingår ej resultat från specialsortiment.

1) Avvikelsen mellan ordinarie mätning och kontrollmätning.

2) Standardavvikelsen för kvoten per stock mellan ordinarie mätning och kontroll. Värdena avser volymvägt medeltal för samtliga aktuella mätplatser.

3) Med träffprocent avses den procentuella andelen stockar som vid ordinarie mätning och kontrollmätning bedömts lika vad avser sortiment, trädslag och kvalitet.

4) Avser värde enligt VMK:s relativprislista.

5) Här ingår också momentet bedömning av om stock är rotstock eller ej.

- 6) Avser två mobila automatiska stockmätningstrustningar (MAS 2 & MAS 3) som opererar över större områden.
 7) Avser kontroll av enskild trave. Den systematiska överskattningen av virkesvärdet i VMF Syds massavedsmätning hänger samman med att parterna på virkesmarknaden i södra Sverige valt att tillämpa ren travmätning av massaveden, utan korrigering med stockmätta stickprov. Denna metod ger nästan alltid viss överskattning av virkesvärdet, eftersom vrakförekomsten underskattas. Samma resonemang gäller även delvis för VMF Estonia och VMF Latvia.
 8) P.g.a. lagkrav mättes bruttovolym under 2015 enligt lettiska instruktioner vilket bidrar till de stora systematiska skillnaderna. Under april 2016 kommer VMF Latvia åter att börja mäta bruttovolym enligt SDC:s instruktioner.

Tabell 2. Kontroll av utförd mätning – variation mellan mätplatser

		Antal mätplatser i olika intervall avseende systematisk avvikelse.										
VMF		-4	-3	-2	-1	1	2	3	4	5	6+	Summa
Stockmätning¹⁾												
Sågtimmer volym	N			1	17	11						29
	Q			1	23	11	1					36
	S			5	19	13	2	<i>1</i>				40
Sågtimmer värde	N			2	3	13	7	3	<i>1</i>			29
	Q			1	2	16	9	6	<i>1</i>	<i>1</i>		36
	S ²			1	9	9	12	5	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	40
Massaved o bränsleved, Volym	N			2	2	8	5					17
	Q ³				1	1						2
Värde	N				3	5	6	2	<i>1</i>			17
	Q ³				1		1					2
Travmätning^{4,5)}												
Sågtimmer, volym	S				3	1						4
Sågtimmer, värde	S						4					4
Massaved o bränsleved volym	Q					2	2					4
	S				2	1	1					4
Massaved och bränsleved värde	E ⁶		<i>1</i>			1		1				3
	Q						1	2	<i>1</i>			4
	S						2		<i>1</i>	<i>1</i>		4
	E ⁶					1				<i>1</i>	<i>1</i>	3

Kursiv stil markerar värden som ligger klart utanför godtagbart intervall.

Inom VMF Qbera ingår ej resultat från specials Sortiment.

1) Mätplatser med minst 300 kontrollstockar.

2) Sektionsmätning i m³fub tillämpas vid vissa sågar. Idag saknas relativprislista för m³fub och systemstöd för att räkna med dylik varför värdeavvikelsen är räknad på m³to. Kvalitetsbestämningvärde enligt den mer korrekta t-r-mätningen är 1,045 för sågverket med systematisk avvikelse 6+.

3) Se not 6 tabell 1.

4) Se not 7 tabell 1.

5) Mätplatser med minst 30 kontrolltravar.

6) 2 av mätplatserna består av ett kollektiv på 2 olika mätplatser. Summa mätplatser är således egentligen 5.

6.1.1 VMK-nämndens utvärdering av 2015 års kontrollresultat (kommentar till tabell 1)

Tabell 3. Nämndens kravnivåer på nivån mätande företag avseende avvikelser mellan ordinarie mätning och kontrollmätning. Travmätning avser endast ren travmätning utan kollektivomräkning. Vid kollektivomräkning utvärderas momentet stockmätning.

	Barrsågtimmer		Massaved		Bränsleved ²	
	Stockmätn.	Travmätn.	Stockmätn. ¹	Travmätn.	Stockmätn.	Travmätn.
Bruttovol.avvikelse	±0,5 %	±1,0 %	±1,0 %	±1,5 %	±1,0 %	±1,5 %
Värdeavvikelse	±2,0 %	±2,5 %	±2,0 %	±2,5 %	±2,0 %	±2,5 %

- 1) MAS-mätning av massaved är stockmätning.
- 2) Nivåerna för bränsleved kan av bl.a. redovisningsskäl under något år vara svåra att separera från massaved. Tills dess att aktuellt mätande företag kan särskilja utfallen för massaved och bränsleved gäller målen för massaved och bränsleved tillsammans.

VMF Nord, VMF Qbera och VMF Syd uppfyller ovanstående ambitionsnivåer för barrsågtimmer samt stockmätning av massaved och bränsleved under året.

För travmätning av massaved och bränsleved uppfyller inget av de mätande företagen VMF Qbera, VMF Syd, VMF Estonia eller VMF Latvia ambitionsnivåerna utan alla fyra företagen redovisar värdeavvikelser. VMF Latvia uppvisar även stora volymavvikelser. Avvikelsena för VMF Estonia och VMF Latvia har varit anmärkningsvärt stora. VMK är därför i dialog med de mätande företagen angående förutsättningar att så snart som möjligt komma till rätta med dessa problem.

6.1.2 Kontroll av utförd mätning per mätplats (kommentar till tabell 2)

Tabell 4. Nämndens kravnivåer på mätplatsnivå avseende avvikelser mellan ordinarie mätning och kontrollmätning. Travmätning avser endast ren travmätning utan kollektivomräkning. Vid kollektivomräkning utvärderas momentet stockmätning.

	Barrsågtimmer		Massaved		Bränsleved ⁴	
	Stockmätn.	Travmätn.	Stockmätn. ³	Travmätn.	Stockmätn.	Travmätn.
Bruttovol.avvikelse	±1,5 %	±1,5 %	±1,5 %	±1,5 %	±1,5 %	±1,5 %
Värdeavvikelse	±3,0 %	±3,0 %	±2,5 %	±3,0 %	±3,0 %	±3,0 %

- 3) MAS-mätning av massaved är stockmätning.
- 4) Nivåerna för bränsleved kan av bl.a. redovisningsskäl under något år vara svåra att separera från massaved. Tills dess att aktuellt mätande företag kan särskilja utfallen för massaved och bränsleved gäller målen för massaved även för bränsleved.

I och med ovanstående kravnivåer noterar nämnden att 2015 års kontrollresultat uppvisar för stora systematiska avvikelser för följande mätplatser:

VMF Nord

- En mätplats för sågtimmer med stor volymavvikelse.
- En mätplats för sågtimmer med stor värdeavvikelse.
- Två mätplatser för massaved och bränsleved med stor volymavvikelse.
- Två mätplatser för massaved och bränsleved med stor värdeavvikelse.

VMF Qbera

- Två mätplatser för sågtimmer med stor värdeavvikelse.
- En mätplats för massaved med stor värdeavvikelse.

VMF Syd

- Fyra mätplatser för sågtimmer med stor volymavvikelse.
- Fyra mätplatser för sågtimmer med stor värdeavvikelse.
- Två mätplatser för massaved och bränsleved med stor värdeavvikelse.

VMF Estonia

- Två mätplatser för massaved med stor volymavvikelse.
- Två mätplatser för massaved med stor värdeavvikelse.

Analys av orsaker och åtgärdsplaner för att komma till rätta med för stora avvikelser har efterlysts från ovanstående VMF.

VMF Latvia har inte redovisat kontrollresultat på mätplatsnivå, men kommer i enlighet med kravet i normerna att göra det när det är dags att redovisa 2016.

6.1.3 Kontroll av redovisningen

VMK-nämnden har noterat att de typmätningar som testas i VIOL-systemet varje månad inte detekterat några avvikelser under året.

6.2 Avvikelser

6.2.1 Utfall av begärda kontroller

Nämnden har tagit del av resultaten från de 32 begärda kontroller, som de virkesmätande företagen gjort. Dessutom har orsaksanalyser och åtgärdsplaner begärts med anledning av:

VMF Nord

- En stor volymavvikelse avseende 5:2-mätning av björkmassaved.
- En stor volymavvikelse avseende travmätning av barmassaved.

VMF Qbera

- En stor volymavvikelse vid travmätning av björkmassaved.
- En stor volymavvikelse vid travmätning av granmassaved.
- Två stora volymavvikelser vid travmätning av barmassaved.

6.3 Återkoppling till VMK-nämnden

6.3.1 Skördarmätning

Efter att på uppdrag av RMR granskat SDC:s instruktion för virkesmätning med skördare från 2009 avgav nämnden följande utlåtande (2013-03-14):

- VMK-nämnden ber RMR beakta uppdragade oklarheter enligt PM från VMK samt att instruktionen inte har ajourhållits på ett erforderligt sätt sedan införandet 2007. VMK-nämnden anser att man antingen måste inkomma med en handlingsplan för att se över och uppdatera instruktionen eller en handlingsplan för att avskaffa densamma. VMK-nämnden förutsätter att RMR tar ansvar för en tillfredställande tidsplan för detta.

2015-10-26 antog SDC:s styrelse reviderade instruktioner för ”Ersättningsgrundande virkesmätning med skördare” och ”Anvisningar för godkännande och kontroll av virkesmätning med skördare”. Nämnden ser positivt på detta första steg och rekommenderar

fortsatt utveckling av kontrollmetoder innefattande bl.a. stockvis kontroll, vilket planeras att ske under 2016 i steg 2 av översynen.

6.3.2 Kontroll av redovisningen

Nämnden har erhållit information om projekten Kvalitetssäkrad redovisning samt Kvalitetsledningssystem SDC. Nämnden anser att projekten och de utökade testerna som införts fr.o.m. jan 2015 är steg i rätt riktning för att uppnå kvalitetssäkrad redovisning.

6.4 Kommissionsmätningar

6.4.1 Syfte

Syftet med Kontrollkommissionens harmoniserande mätningar är att följa upp de auktoriserade mätande företagens interna kontroll samt att kalibrera denna.

6.4.2 Massaved

VMF Nord, VMF Qbera, VMF Syd, VMF Latvia och VMF Estonia är VMK-auktoriserade att mäta massaved enligt SDC:s instruktioner för virkesmätning. I juni 2015 genomfördes kommissionsmätningar av björkmassaved med kontrollmätare från alla fem auktoriserade mätande företag. Resultaten vid kommissionsmätningarna var mycket bra. Maximal bruttovolymavvikelse för deltagande mätlag var 0,7 %. Även kvalitetsbedömningen var förhållandevis samstämmig.

6.4.3 Sågtimmer

VMF Nord, VMF Qbera och VMF Syd är VMK-auktoriserade att mäta sågtimmer enligt SDC:s instruktioner för virkesmätning. Under 2015 genomfördes två kommissionsmätningar av sågtimmer med kontrollmätare från de tre auktoriserade mätande företagen. Maximal bruttovolymavvikelse för deltagande mätlag var på talltimmer 0,4 % och på grantimmer 1,3 %. De avvikelser som dominerade bestod framför allt av olika bedömningar av utbytesförluster. Se även avsnitt 5.1.5.

7 Särskilt påpekande från VMK-nämnden 2015

Under 2015 översattes ”Normer för kontroll av virkesmätning och virkesredovisning” till engelska. VMF Latvia och VMF Estonia är nu i färd att implementera dessa. Fortfarande återstår dock en del att göra. Detta gäller även de tre svenska Virkesmätningföreningarna, bl.a. inom träbränslemätning och redovisning av bortfallna kontrollobjekt. Se även sista stycket i avsnitt 6.1.1.

8 Sammanfattning

VMK-nämnden anser sammantaget att de tre svenska VMK-auktoriserade mätande företagen bedriver en ändamålsenlig, noggrann, likformig och stabil virkesmätning liksom virkesredovisning. Virkesmätningen inom VMF Estonia och VMF Latvia uppvisar fortfarande vissa brister. I syfte att uppnå samma nivå som de svenska auktoriserade mätande företagen bedrivs ett målmedvetet förbättringsarbete.

För VMK-nämnden

Lennart Rådström, ordförande
Uppsala, 2016-04-13

Håkan Rönnbäck, sekreterare
Uppsala 2016-04-13